

Пристрельська О.О., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Перетяцько Ю.М., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ «BAS БУХГАЛТЕРІЯ» ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Ключові слова: автоматизація, основні засоби, програмне забезпечення, розділ.

Автоматизація обліку надає широких переваг суб'єкту господарювання: ефективне дистанційне управління бізнесом, зменшення часу на обробку інформації та навантаження на працівників, в тому числі і облікового апарату.

Питанням автоматизації обліку основних засобів займалися такі вчені, як Бутинець Ф. Ф., Войнаренко М. П., Демяненко М.Я., Писаревська Т. А., Терещенко Л.О. та інші. Однак в умовах швидких та постійних змін ІТ-ринку питання автоматизації обліку залишається актуальним.

Наразі існують досить велика кількість програмних продуктів для ведення обліку. Деякі з них дозволяють автоматизувати увесь господарський процес, деякі – окремі його частини. Програмне забезпечення «BAS Бухгалтерія» включає необхідні інструменти, механізми та системи, що забезпечують точний облік основних засобів та безпомилкову роботу бухгалтера. Програма дозволяє здійснити облік основних засобів, який пов'язаний з:

- придбанням або створенням;
- введенням в експлуатацію;
- нарахуванням амортизації;
- переміщенням об'єкта;
- поліпшенням або модернізацією;
- переоцінкою об'єкту;
- вибуттям;
- інвентаризацією об'єктів [1].

Основним нормативно-правовим документом, що регулює облік основних засобів є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [3]. Згідно його основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально – культурних функцій, очікуваний строк корисного використання експлуатації яких більше одного року, або операційного циклу, якщо він довший за рік [3].

Для обліку основних засобів у програмі «BAS Бухгалтерія» відведено окремий розділ «ОЗ і НМА», який дозволяє створювати та проводити різні бухгалтерські операції. Даний програмний продукт вважає об'єкт основним засобом тільки з моменту його введення в експлуатацію. До настання цього моменту об'єкт обліковується як устаткування чи об'єкт будівництва. При введенні в експлуатацію об'єкта основних засобів визначаються усі його облікові параметри. Система автоматично зберігає всі параметри в підрозділі «Звіти», а саме в «Інвентарній книзі ОЗ». Перелік основних засобів підприємства можна знайти у розділі «Довідники» підрозділі «ОЗ і НМА» пункті «Основні засоби».

Для швидкого пошуку необхідної інформації та документів розділ «ОЗ і НМА» поділений на такі підрозділи: «Надходження основних засобів», «Облік основних засобів», «Вибуття основних засобів», «Амортизація ОЗ» та «Звіти». Кожний з підрозділів поділяється на пункти в залежності від виду господарської операції.

Розглянемо підрозділ «Надходження основних засобів». Першим пунктом є «Надходження устаткування», який призначений для обліку об'єктів основних засобів, які підприємство отримало. За даною операцією програмний продукт «BAS Бухгалтерія» автоматично створює та заповнює *прибуткову накладну*, а також формує бухгалтерські

проведення *Дт 1521 Кт 63 та Дт 6442 Кт 63*. Наступним пунктом є «*Надходження додаткових витрат*», який призначений для віднесення всіх додаткових витрати до формування первісної вартості, які були пов'язані із придбанням основного засобу. Відповідно до даної господарської програма формує документ «*Додаткові витрати*» і бухгалтерські проведення *Дт 1521 Кт 63 та Дт 6442 Кт 63*. Далі йде «*Передача устаткування в монтаж*». Даний пункт використовується, коли устаткування ще не введено в експлуатацію, але вже є необхідність в його удосконаленні. Це можуть бути необоротні активи або матеріали, які підприємство вже має, і на основі яких буде створений повноцінний основний засіб. Автоматично формується *акт приймання-передачі устаткування до монтажу* та проведення *Дт 1552 Кт 1521*. Останнім пунктом у даному підрозділі є «*Введення в експлуатацію*», який призначений для введення в експлуатацію устаткування. На основі господарської операції формується *акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів* та бухгалтерське проведення *Дт 10 Кт 152*.

Далі розглянемо підрозділ «*Облік основних засобів*». Найпершим пунктом є «*Переміщення ОЗ*», підприємство його використовує, коли необхідно перемістити основних засіб з одного підрозділу в інший, відповідно змінюючи відповідальну особу. Формується документ *акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів*, бухгалтерське проведення за даною операцією не формується. Далі у програмному забезпеченні «*BAS Бухгалтерія*» розміщений пункт «*Модернізація та ремонт ОЗ*». Даний пункт використовується для того, щоб модернізувати або відремонтувати основний засіб. У випадку модернізації до амортизованої вартості буде автоматично додана вартість модернізації та сформоване проведення *Дт 10 Кт 152*. У випадку ремонту суму ремонту буде віднесено на витрати та відображено проведення *Дт 91,92,93 Кт 23*. Автоматично програмний продукт формує *акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів*. Наступним пунктом є «*Інвентаризація ОЗ*», який призначений для проведення звірки основних засобів, перевіряючи фактичну наявність з даними обліку. Програмне забезпечення створює та записує *інвентарний список основних засобів та звіряльну відомість результатів інвентаризації необоротних активів*. Останнім пунктом у цьому підрозділі являється «*Переоцінка ОЗ*», який використовується для проведення уцінки або дооцінки основних засобів в обліку. Господарська операція автоматично записується у реєстрі документів «*Переоцінка ОЗ*».

Наступний підрозділ має назву «*Вибуття основних засобів*». І першим пунктом є «*Списання ОЗ*», призначений для списання основних засобів коли закінчився строк корисного використання, за підсумками нестачі або знищення. Програмний продукт «*BAS Бухгалтерія*» формує *акт на списання основних засобів* і бухгалтерські проведення:

Дт 97 Кт 10 та Дт 131 Кт 10.

Далі йде пункт «*Підготовка до передачі ОЗ*», використовується коли підприємство хоче реалізувати основний засіб, який на даний час знаходиться ще в обліку. Відповідно до даної операції автоматично записується проведення:

Дт 131 Кт 10 та Дт 286 Кт 10.

Останнім пунктом є «*Передача ОЗ*», який використовується під час реалізація основного засобу. Така господарська операція формує *акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів* і проведення:

Дт 36 Кт 712, Дт 712 Кт 643 та Дт 943 Кт 286.

Розглянемо ще один підрозділ під назвою «*Амортизація ОЗ*». Перший підпункт має ідентичну назву підрозділу та призначений для відображення нарахування амортизації. Перейшовши на даний пункт, відкривається документ *Закриття місяця*, адже саме цим документом відбувається нарахування амортизації. Наступний пункт «*Параметри амортизації ОЗ*» використовується, коли підприємство хоче змінити стан чи параметри амортизації основних засобів. Залежно від обраного методу амортизації можна змінити виробіток ОЗ, відображення амортизації ОЗ, графік амортизації ОЗ, параметри амортизації ОЗ, податкового призначення ОЗ та стану ОЗ.

Останній підрозділ «Звіти» має пункти «Відомість амортизації ОЗ», «Інвентарна книга ОЗ» та «Розрахунок витрат на поліпшення ОЗ».

Для групового оприбуткування основних засобів існує можливість «Групове створення ОЗ». За допомогою цієї функції створюються об'єкти основних засобів, які за всіма параметрами ідентичні, а відрізняються лише інвентарним номером. Відповідно і введення в експлуатацію об'єктів відбувається групою.

Отже, автоматизація обліку основних засобів за допомогою програмного забезпечення «BAS Бухгалтерія» значно полегшує навантаження бухгалтера, адже оперативно та точно відображає основні процеси, які пов'язані з господарською діяльністю підприємства. Програмний продукт передає інформацію по єдиному каналу, який використовується для всіх потреб обліку. Дана програма має можливість на основі занесеної інформації про господарську операцію, автоматично формувати первинні документи та бухгалтерські проведення.

Список використаних джерел: 1. BAS Бухгалтерія. BAS-SOFT: веб-сайт. URL: <https://www.bas-soft.eu/soft/bas-mass/bas-accounting>. 2. BAS Бухгалтерія ПРОФ: облік основних засобів. YouTube: веб-сайт. URL: <https://youtu.be/WmtoK0PFdfQ?si=LFo9SM11onHBq-QK>. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом М-ва фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/print1330027628382574>

УДК 338.2

Мусійченко А.Ю., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Акименко О.Ю.**, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри економіки, обліку та оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПІДПРИЄМЦІВ В УКРАЇНІ

Ключові слова: фізичні особи підприємці, реєстратори розрахункових операцій, валютні цінності, платіжні операції, документація, розрахункові операції, платіжний засіб.

Усі фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку другої-четвертої груп, з 1 жовтня 2023 року мають використовувати реєстратори розрахункових операцій (далі, РРО) [1]. Отже необхідно детальніше дізнатися про РРО.

РРО - пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів та з приймання готівки для виконання платіжних операцій [2].

На території України у сферах, визначених в законодавчій базі, дозволяється реалізовувати та застосовувати лише ті РРО вітчизняного та іноземного виробництва, які включені до Державного реєстру РРО, конструкція і програмне забезпечення яких відповідають конструкторсько-технологічній та програмній документації виробника [2]. РРО повинен складатися з наступних фізичних або програмних модулів:

- пристрій вводу інформації, для чого використовується клавіатура чи сканер;
- модулю управління, основними елементами якого є мікропроцесор, пристрої оперативної і постійної пам'яті. В оперативній пам'яті зберігаються дані за грошовими і операційними регістрами, в постійній пам'яті зберігаються програми, які забезпечують роботу операційної системи процесора;
- модулю індикації – дисплею для показу інформації, що вводиться в машину, для візуального контролю результатів обчислень, а також для відображення режиму роботи РРО і його стану на даний момент;